

PSİKOTİK BELİRTİLERİ OLAN DEPRESYON HASTASINDA LURASİDON KULLANIMI İLE BİLİŞSEL İYİLEŞME

Yağmur İrem Kara¹, Koray Hamza Cihan¹, Berker Duman¹

¹Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara

Giriş: Lurasidon, ikinci nesil antipsikotik bir ilaçtır. Dopamin D2 ve serotonin 5HT_{2A} reseptörlerine bağlanma kapasitesinin yanı sıra 5HT₇ reseptörüne yüksek afinitesi vardır. Bu antagonizmanın lurasidonun antipsikotik, bilişsel iyileştirici ve antidepresan etkilerinden sorumlu olduğu düşünülmektedir. 5HT_{1A} reseptörünün parsiyel agonizması ve 5HT₇ antagonizması, ilacın antidepresan özelliklerinden sorumludur. 5HT₇ reseptör antagonizması aracılığıyla öğrenme ve hafıza üzerine olumlu etkileri vardır. Lurasidonun α 1-adrenerjik, H₁- histaminerjik ve M₁-muskarinik reseptörlere düşük afinitesi nedeniyle ortostatik hipotansiyon, sedasyon, kilo alımı ve bilişsel bozulma riski daha azdır. Lurasidon, bilişsel işlev bozuklukları ve depresyon ile seyreden şizofreni tedavisinde etkili olabilir. Bu sunumda depresyon ve bilişsel belirtilerde belirgin düzelme gösteren bir olgu ele alınmıştır.

Yöntemler / Olgu Sunumu: 61 yaşında kadın hasta Ocak 2025'te özellikle son 3 aydır olan anhedoni, uykusuzluk, iştahsızlık, suçlayıcı nitelikte sesler duyma, pasif suisidal düşünceler ve unutkanlıkta artış şikayetleri ile kliniğimize yatırılmıştır. İlk şikayetleri 30 yıl önce başlayan hastanın geçmişinde birçok psikotik belirtili depresif epizodu olduğu ve çoklu psikotrop kullanım öyküsü olduğu öğrenilmiştir. Beyin MRG'de patolojik bulgusu olmayan hastanın yatışında Mini Mental Durum Testi

(MMSE): 21, Beck Depresyon Envanteri (BDE): 41, Beck Anksiyete Envanteri (BAE): 41, Hamilton Depresyon Ölçeği (HAM-D): 39, Montgomery ve Asberg Depresyon Ölçeği (MADRS): 45 sonuçları şiddetli depresyon ve anksiyete belirtileri olduğunu göstermekteydi. Yatışında herhangi bir farmakolojik ajan kullanmayan hastanın tedavisi Sertralin 50 mg/g, Lamotrijin 50 mg/g ve Lurasidon 40 mg/g şeklinde düzenlenmiştir. Yatışından 1 ay sonra tekrarlanan testleri MMSE: 29, BDE: 9, BAE: 12, HAM-D: 7, MADRS: 10 puan olarak sonuçlanmıştır. Yoğun unutkanlık şikâyeti, depresif ve anksiyöz duygudurumu, işitsel varsanları gerilemiştir. Olgu için hasta ve yakınlarından onam alınmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Bu vakada lurasidon tedavisi sonrası hastanın depresyonunda ve bilişsel belirtilerinde düzelme görülmüştür. Şizofreni ve bipolar depresyonun tedavisinde endikasyonu olan lurasidonun BDNF seviyesini artırması ve serotonin düzenleyici etkileri sayesinde fonksiyonel ve bilişsel kapasitenin iyileştirilmesine katkı sağlayabilir. Kanıtların artmasıyla lurasidonun psikotik belirtili depresif nöbet için endikasyon olması gündeme gelebilir.

Anahtar Kelimeler: Lurasidon, bilişsel iyileşme, depresyon, psikotik belirti